

בני נוער מבקשי מקלט - אשרות ורשיונות

עודכן לאחרונה ביולי 2017

מטרת מסמך זה היא לסייע לגורמים המלווים בני נוער מבקשי מקלט בישראל בהבנת המציאות החוקית בה הם חיים וכן להדריך אותם מה עליהם לעשות בהגיעם לגיל שמונה עשרה וכאשר הם מסיימים את לימודיהם בבי"ס תיכון. המסמך מבוסס על ידע מעשי שנצבר בתחום הנוער של ארגון א.ס.א. ובמוקד לפליטים ולמהגרים במסגרת שיתוף פעולה בין הארגונים.

איך מוציאים לראשונה רשיון 2(א)5?

- יש להגיע ליחידה לטיפול במבקשי מקלט עם המסמכים הבאים:
 - תעודת סיום תיכון (במידה שכבר סיימו).
 - האשרות של ההורים.
 - מי שנכנס לישראל עם הוריו או בגפו ונכלא במתקן "סהרונים" או מת"ן - אישור שחרור מבית הכלא (שעליו מופיע מספר האסיר שנקרא גם מספר ט') או כל מסמך אחר עליו מופיע מספר האסיר, למשל: פרוטוקול מדיון בבית הדין לביקורת משמורת.
 - מסמכים נוספים היכולים להיות רלוונטיים כגון דרכון, תעודת לידה וכו'.אם חסר אחד או יותר מהמסמכים הדרושים, אפשר להגיע ל"מוקד לפליטים ולמהגרים" ולחתום על תצהיר מול עורך דין.
- יש לקבוע תור לראיון רשבו"ג¹ את התור לראיון קובעים ביחידת הטיפול במבקשי מקלט בעת הביקור הראשון, או בטלפון. לחלופין, יש לשלוח פניה בפקס למטה הארצי של מינהל אכיפה וזרים (מנ"א). יש לוודא בטלפון שהפקס התקבל. יש להתחיל בהליך לפני גיל 18 כי לוקח זמן לקבוע תור לרשבו"ג. הרשבו"ג נעשה בלשכת מנ"א בחדרה. במקרים נדירים הוא מתקיים ביחידה לטיפול במבקשי מקלט בת"א.
- יש להגיע ללשכה לצורך קבלת רשיון 2(א)5. הכל אמור להיות מוזן במחשב. אחרי הרישבו"ג סודנים ואריתראים יגשו ללשכת מנ"א בבני ברק להשלמת תהליך הנפקת הרשיון. אזרחי מדינות אחרות יגשו ליחידה לטיפול במבקשי מקלט ברח' סלמה.

¹ רישום ביקורת גבולות. ראיון טכני במהלכו מוציאים צו הרחקה ומעדכנים את הפרטים במערכת הממוכשבת של רשות האוכלוסין וההגירה. ללא צו הרחקה לא ניתן לקבל רשיון 2(א)5. לכל מבקשי המקלט יש צו הרחקה תלוי ועומד אך לא מפעילים אותו.

שימו לב! כל מי שאינו מסודן או מאריתריאה ואין לו בקשת מקלט פתוחה: בהוצאת ויזה **יסתכן במעצר** ויקבל ויזה שכתוב עליה שאסור לו לעבוד. לפיכך מומלץ לפנות למוקד לפליטים ולמהגרים לפני הפניה הראשונה לרשות האוכלוסין וההגירה.

איך מחדשים רשיון 2(א)5?

- א. סודנים ואריתראים החוסים תחת הגנה קבוצתית: יחדשו רשיונות בלשכת מינהל אכיפה וזרים בבני ברק
- ב. מבקשי מקלט ממדינות אחרות שבקשתם פתוחה: יחדשו רשיונות ביחידה לטיפול במבקשי מקלט ברח' סלמה.
- ג. מהגרים שאינם מבקשי מקלט או שבקשתם נדחתה: יחדשו רשיונות בלשכת מינהל אכיפה וזרים בחדרה.

מעצרי ויזות:

מי שלא חידש את רשיונו מעל 30 יום נתון בסכנת מעצר. עבודה ללא ויזה או עם ויזה מזוייפת דינן מעצר וכליאה בסהרונים.

בקשות מקלט- RSD²

כל אדם הטוען להיותו פליט במדינת ישראל צריך להגיש בקשת מקלט המספרת את סיפורו ומנמקת את עילת הפליטות שלו. טופס בקשת המקלט נמצא באינטרנט והוא טופס רשמי של רשות האוכלוסין וההגירה. את הטופס ניתן למלא בעברית, בערבית או באנגלית. הורים שהגישו בקשת מקלט כוללים בה גם את ילדיהם אך כשילד מגיע לגיל 18 עליו להגיש בקשת מקלט עצמאית. עליו להסביר מה עילת הפליטות שלו (מדוע הוא עזב את מדינת המוצא שלו, מה המצב בה, מה יקרה לו במידה ויחזור אליה וכו'). את בקשת המקלט המלאה יש להגיש ביחידה לטיפול במבקשי מקלט. אחרי שמגישים את בקשת המקלט מזומנים לראיון מצולם הכולל תשאול על בקשת המקלט, על מה שהוצהר בה ועורכים הצלבת מידע עם בקשות המקלט של ההורים וכן עם ההצהרה שניתנה בראיון הכניסה לארץ ובראיונות אחרים. ליווי, סיוע ומידע נוסף על בקשות מקלט ניתן לקבל במרכז לנשים אריתראיות, במרכז הסודני או

ב"מוקד לפליטים ולמהגרים". שעות הקבלה של הארגונים השונים משתנים מתקופה לתקופה ולכן יש לפנות אליהם ישירות לפרטים.

חשוב שכל אדם שמגיע לגיל 18 ימלא בקשת מקלט פרטנית המפרטת את הסיבות לכך שאינו יכול לשוב לארצו ומהן הסכנות הנשקפות לו שם. לפני גיל 18 ניתן להגיש בקשת מקלט בליווי ההורים או אפוטרופוס חוקי.

דגשים להתנהלות מול רשות האוכלוסין וההגירה:

- א. על אף החוקים והתקנות, ידוע לנו שפעמים רבות יש אי וודאות, גם בקרב הפקידים, דבר אשר עשוי להוביל להערמת קשיים על הפונים.
- ב. חשוב להגיע ללשכות מוקדם מאוד משום שמספר הפונים רב והתורים מאוד ארוכים. לא פעם נשארים שם קרוב ליום שלם ומי שלא הצליח להיכנס בשל העומס, נאלץ לחזור בשנית.
- ג. לפקידים יש כוח רב וחשוב לא לריב איתם. יש להקשיב להם וחשוב גם ליצור איתם קשר חיובי. באפשרותם להחליט אם אדם ישלח לחולות או לא.
- ד. למרות הלחץ, אי הוודאות וקשיי הבירוקרטיה, חשוב שהנערים לא יעזבו את הלשכה לפני שהם מבינים בדיוק מה הצעד הבא. אם אומרים להם שעליהם ללכת לעשות רשבו"ג, יש לברר איתם איפה יתקיים הרשבו"ג ומתי, באילו מסמכים עליהם להצטייד, לאן עליהם לפנות לצורך כך וכו'.
- ה. חשוב להגיע מצוידים בכל המסמכים הרלוונטיים ממועד הכניסה לישראל ועד סיום תיכון, ככל שיש להם. מסמכים מבית הספר הם קריטיים.
- ו. במידת האפשר, במיוחד בפעמים הראשונות, כדאי ללוות את הנער/ה ללשכת מנ"א. מנסיוננו, זה מצמצם את מקרי החיכוך, התסכול והייאוש וכן מגביר את סיכויי ההצלחה. על המלווה להצטייד בייפוי כוח מטעם הנער או מטעם הוריו (במידה שהוא עדיין קטין) וכן באישור התנדבות/עבודה בארגון הרלוונטי (א.ס.ף, פנימייה וכו', ככל שהוא מלווה מטעם הארגון) על מנת להסביר את הקשר אל הנער ולאפשר לייצגו בשימוע לקראת מתן הוראת שהייה בחולות.
- ז. בין הלשכות של רשות האוכלוסין וההגירה (בסלמה, בבני ברק, בחדרה) יש תקשורת אך היא אינה מיטבית. יתכן מאוד שגם הפקידים לא יידעו היכן מתקיים הליך זה או אחר.

פרטי קשר חשובים :

מינהל אכיפה זרים, המטה הארצי

במידה והלשכות השונות לא נותנות את המענה הדרוש, אם יש בעיות בזיהוי הצעיר (טוענים שהוא קטין, לא מוצאים אותו במערכת וכו') או אם רוצים לקבוע תור לרשבו"ג, ניתן לפנות בפקס אל **אורית שרמי**, ממונה ביקורת גבולות. יש להתקשר ולוודא שהפקס אכן התקבל.

דוד המלך 4, בניין גזית 1, רמלה, פקס : 08-6530010

היחידה לטיפול במבקשי מקלט

לפניות, בירורים ותאום מועד רשבו"ג ניתן לפנות ליחידת הטיפול במבקשי מקלט. לא תמיד ניתן לקבל מענה בטלפון או בפקס. לצורך הגשת בקשת מקלט נדרשת נוכחות אישית. יחד עם זאת, יש לקחת בחשבון את העומס הרב ביחידה ואת שעות ההמתנה הארוכות.

רחוב סלמה 53, קומה 7, תל אביב, פקס : 03-6806301

חזרה

רח' רמב"ם 19

בני ברק

רח' מבצע קדש 68

למידע נוסף :

המוקד לפליטים ומהגרים :

ייעוץ פרה-משפטי, סיוע וליווי בנושאים הקשורים למעמד, כליאה או גירוש.

נחלת בנימין 75, קומה 2, תל אביב טל. 03-5602530

קבלת קהל :

יום ראשון 09:00-11:45 ; 00:00-18:00

ימים שלישי וחמישי 09:00-13:00

יום רביעי 00:00-18:00.

א.ס.א. - ארגון סיוע לפליטים ולמבקשי מקלט :

לפרטים ולהתייעצויות ניתן לפנות גם אל רכז הנוער בארגון, גדעון בן אריה.

050-904-0135 gidon@assaf.org.il

המרכז לנשים אריתראיות (לוינסקי 87, ת"א)

קבלת קהל בימי רביעי בין השעות 19:00-21:00 (יתכן ושעות קבלת הקהל אינן רלוונטיות ו/או שיש לקבוע תור, יש לברר מראש)

אמנסטי אינטרנשיונל:

בטלפון 054-5682136

מרכז וודי הארה הסודני (השלכת 9, ת"א)

קבלת קהל בימי רביעי בין השעות 19:00-21:00 (יתכן ושעות קבלת הקהל אינן רלוונטיות ו/או שיש לקבוע תור, יש לברר מראש)

דוגמא למכתב פנייה למשרד הפנים:

29 ביוני 2016

לכבוד:

אורית שרמי- ראש לשכה במטה הארצי

מינהל אכיפה וזרים, רשות האוכלוסין וההגירה

דוד המלך 4, בניין גזית 1, רמלה

באמצעות פקס: 08-6530010

שלום רב,

הנידון: מר X (להלן "הפונה")

X, בנם של X, מספר דרכון X ושל X, מספר דרכון X, נמצא איתנו בקשר במסגרת פעילות מועדון הנוער של ארגון א.ס.ף- ארגון סיוע לפליטים ולמבקשי מקלט. הפונה סיים תיכון בישראל וצריך להוציא לראשונה ויזה. במשך תקופה ארוכה נשלח X בין הלשכות השונות של רשות האוכלוסין וההגירה ופקידים מהלשכה בחדרה ומהלשכה בבני ברק טענו שאי אפשר למצוא אותו במחשב. ביום רביעי ה- 22/6/16 היה הפונה, בליווי מתנדבת מטעם מועדון הנוער, במשרד הפנים בבני ברק ושם הפנו אותם באופן רשמי אל המטה הארצי להמשך טיפול מכיוון שהובהר לנו כי X אינו מופיע במערכת "אביב" ושאינן ללשכות השונות אפשרות לסייע לו. מצורפת חתימת הפקיד אשר סייע להם בשלכה בבני ברק והצהיר שהפונה אינו מופיע במערכת הממוחשבת. אציין שהפונה כבר בן 19 ומסתובב למעלה משנה ללא מסמכים מזהים ובכך עובר על החוק בעל כורחו שכן נעשו ניסיונות רבים מצידו להסדיר את הנושא.

אודה על סיוע ומענה בתקווה שנוכל ללוות את הנער בהליך החוקי והמוסדר בדרכו להוציא ויזה כפי שנדרש ממנו על פי חוק.

תודה מראש,

מיכל שנדר

רכזת תחום נוער

ארגון א.ס.ף- ארגון סיוע לפליטים ולמבקשי מקלט בישראל

0526-406-445

schendar@assaf.org.il